impresii de călătorie

MONTEVIDEO-LIMA-QUITO-BUCUREȘTI

Turneul lotului olimpic trebuia să continue, din Uruguay, în Brazilia și apoi în Ecuador. În Brazilia ar fi trebuit să jucăm mai întîi cu Palmeiras la 14 ianuarie. Pe 13 era proiectat să plecăm din Montevideo. Dar primul lucru pe care l-am aflat în dimineața acelei zile a fost că personalul aeroportului internațional Corrasco declarase grevă, cerînd sporirea salariilor. (În cursa dintre prețuri și salarii, distanța crește mereu în Uruguay, exprimînd astfel efectul nefast al inflației asupra nivelului de trai). Peste trei zile greva încetase — provizoriu — dar acum echipele braziliene aveau alte partide contractate, încît itinerarul „olimpicei" noastre prin patria lui Pele a fost contramandat.

CU UN AVION „SPECIAL"

Peste două zile, urma să pornim spre Ecuador cînd, seara, pe la ora nouă, ne-am pomenit cu impresarul nostru mult mai precipitat decît de obicei. Aflase că de mîine greva avea să reînceapă cu mai multă vigoare și vroia să plecăm imediat din Uruguay. Pînă la miezul nopții, aeroporturile mai funcționau încă. Și fiindcă toate cursele obișnuite decolaseră de mult, tocmise un avion special, care urma să plece dintr-un orășel, Colon, situat la 180 de km. de capitala Uruguayului, să ne transporte peste apele estuarului Rio la Plata și să ne lase la Buenos Aires. Peste o jumătate de oră părăseam Montevideo într-un autobuz.

Aeroportul din Colon. Obișnuiți numai cu avioane ultramoderne nu ne venea să credem că vom călători cu un avion vechi și demodat, rămas parcă din perioada evocată în filmul „Acei oameni minunați și mașinile lor zburătoare". Totuși, după 16 minute de la decolare, aterizam la Buenos Aires și savuram înțelepciunea vorbei „totul e bine, cînd se termină cu bine". Am plecat spre aeroportul internațional al orașului, conduși de un șofer exasperant de tacticos (n-a depășit 20 km la oră), făcîndu-ne să bănuim că lucrase multă vreme la un serviciu de pompe funebre. Se făcuse ora 3 noaptea și băieții erau nervoși din cauza oboselii. Am dormit în hotelul aeroportului și peste 4 ore urcam pe scara unui Boeing (al companiei columbiene Avianca), cu destinația Lima.

DEASUPRA ANZILOR

Pe sub culoarul prin care zboară avionul, se vede un vast podiș, denivelat din loc în loc de niște căpițe de piatră cu craterе în vîrf ca niște guri increменite, deschise spre cer. Am zice că imaginea semăna cu un peisaj lunar, dacă comparația n-ar fi prea uzată. Mai încolo, o puzderie de lacuri glaciale, înghețate în întregime sau în parte, înconjurate de un pămînt roșiatic datorită minereului de aramă sau oxidului de fier, păreau niște cupe înfundate într-o imensă catifea sîngerie. Zăpadă nu zărim decît departe, pe flancuri, acolo unde piscurile semețe sfidează deopotrivă și abisul dintre ele și bolta de deasupra.

LIMA

Stăm cîteva ore în capitala Perului. Lima este un amestec straniu, dezolant și pitoresc într-un fel, de vechi și de nou, de metropolă și de provincie, de bogăție nesigură, mereu amenințată și de mizerie înțepenită, compactă, greu de desțelenit. Vizităm, printre altele, catedrala în care se găsește mormîntul căpitanului Francisco Pizarro, fondatorul orașului. Străzi înguste, case vechi fără nici o pretenție de stil, confecționate în mare parte din material lemnos (grinzi, balcoane, ornamente). În ziua cînd am sosit, un mare incendiu tocmai terminase de mistuit în centrul orașului cîteva case, lăsînd fără adăpost 137 de persoane.

QUITO, ORAȘUL SITUAT LA 2 900 m ALTITUDINE

Pe Aeropuerto Mariscal Sucre din capitala Ecuadorului, proaspeții învingători ai Penarolului au fost întîmpinați cu mare interes de către reprezentanții tuturor mijloacelor de publicitate modernă: televiziune, radio, ziariști, fotoreporteri, caricaturiști etc. Dl. Alfonso Lasa, comentatorul sportiv al postului de radio Quito, ne-a oferit, față de ceilalți, un supliment de afecțiune, în creștere pe tot timpul ședерii noastre în acest oraș. În 1953, cu ocazia Festivalului, fusese la București ca jucător de tenis de masă. S-a repetat același fapt de observație: străinii care ne-au vizitat țara ne primesc întotdeauna cu o reflexă ospitalitate, în numele unei amintiri care nu se prăfuiește. Sîntem întrebați ce credem, despre jocul de a doua zi, în funcție de altitudinea la care e situat orașul (aproape 2.900 m.). Fără timp de adaptare la o asemenea altitudine nu poți fi la... înălțime! Am pierdut cu 2—0. Imediat după noi, River Plata Buenos Aires, a avut aceeași soartă.

Aici e foarte cald, dar aerul e destul de uscat și ambianța e confortabilă dacă eviți eforturile fizice deosebite. Se zice că după prînz plouă vreun ceas în fiecare zi. Dar noi am văzut o mostră de ploaie ecuatorială abia a treia zi, cînd ne pregăteam de plecare...

...SPRE GUAYAQUIL

Situat la 0 m. altitudine și la 120 de km. de Pacific, orașul e înconjurat de trei-patru salbe de lacuri și de zone inundate. Cînd tragi în piept prima gură de aer, îl simți jilav și cald. Ți se pare zgrunțuros și ai pe limbă gustul unei soluții diluate de leșie. Transpiri, chiar dacă nu te miști, și sudoarea curge dar nu se evaporă. Pielea ți-e umedă ca de reptilă și n-ai senzația că e curată decît imediat după duș. Încet, încet, ne-am mai acomodat. Locuiam la hotelul Humbald. Avea în curtea interioară o piscină. După victoria asupra Emelecului, băieții au făcut baie în acest bazin. Era miezul nopții cînd Năsturescu (a făcut cu ani în urmă gimnastică acrobatică) sărea de la etajul întîi în apă, executînd un autentic „salt mortal" pe spate. Exuberanță, curaj, veselie.

Prin portul său, Guayaquilul primește multă marfă de contrabandă. Dar puzderia de mici vînzători, cu coșulețul lor de obiecte pestrițe, pe care stau cel mai adesea sprijinite prezentul și viitorul unei întregi familii, nu reușesc să vîndă mai nimic din zori și pînă-n seară. Iată de ce, dacă te plimbi noaptea pe străzile din jurul portului, cartier stăpînit de mici comercianți și de mizerie, trebuie să fii foarte atent unde pui piciorul ca să nu calci peste trupurile întinse alături de tarabele pustii, ale celor ce dorm cu tîmpla lipită de piatra caldarîmului.

Pînă la ultimul meci, cu Barcelona, timpul s-a scurs încet, prea încet, sfidînd parcă dorința noastră de reîntoarcere.

A sosit momentul să ne facem bagajele pentru ultima oară. În Europa am revenit pe altă rută. Mai întîi din nou la Quito. Acolo ne-am îmbarcat într-un Boeing (Avianca) care venea de la Lima. El a devenit pentru o jumătate de zi și pentru o noapte casa noastră provizorie. Aici era ora 15, dar la București ascultați radio-jurnalul de la 22. Diferența de fus orar devenise maximă (șapte ceasuri). Nici o oră n-am făcut pînă la Bogota, capitala Columbiei, unde ceasornicul arăta la fel. Încă un salt aerian de vreo oră și ceva și iată-ne pe aeroportul Caracas. Se simte apropierea oceanului, nu prin ceva dinafară, ci dinăuntrul nostru. Briza emoției începe să sufle întotdeauna în aceste circumstanțe. Acum părăseam de fapt continentul sud-american pe care păsisem cu o lună în urmă. Intrasem prin Recife. Ieșeam prin Caracas. Călătorisem într-un fel de-a lungul țărmurilor, dîndu-i un ocol aproape complet.

Pe aeroportul din Quito, ne îmbarcăm pentru întoarcerea spre casă. În fotografie, în prim plan, Lupescu, Frățilă și Năsturescu

Trecem peste Marea Caraibilor și mai facem un popas la San Juan, în insula Puerto Rico. Ceasornicul e cu o oră înainte față de Quito, cu cinci înapoi față de Madrid și cu șase față de București. La 22,50 începem zborul peste ocean. Băieții discută, se foiesc de colo-colo, puțini pot dormi. Sentimentul că ne apropiem de țară începuse să fie operant. O ușoară euforie, ipoteze și calcule dacă vom avea sau nu legătură imediată din Roma. Zbor fără probleme. Știm numai că pămîntul se găsește undeva la vreo 20.000 de metri sub noi. De el ne separă un perete de aer înalt de vreo 12.000 de metri și altul de apă, de vreo 8.000 de metri și ei. După 7 h 33' de zbor, la ora 5,23 după ora Puerto Rico aterizăm la Madrid. Ceasul din aeroport arată cu 5 ore mai mult. Dacă te-ai orienta după ora din Puerto Rico și din Madrid, ar însemna că durata călătoriei a fost de 12 ore și jumătate. Fără corecția necesară ar trebui să admitem că timpul s-a dilatat.

Madrid — Roma — București. Cînd însoțitoarea de bord de pe avionul TAROM a anunțat că peste aproximativ un sfert de oră vom ateriza la București, forfota a încetat și fiecare dintre noi cu obrazul lipit de geamușorul rotund căuta să descopere cît mai devreme constelația de lumini a Capitalei noastre. În sfîrșit, iat-o. Simțim pista sub roți. Aplaudăm echipajul, aplaudăm clipa sosirii, aplaudăm tot. E de fapt o descărcare de bucurie, de nerăbdare, de emoție, de împlinire.

În aerogară, grupul de rude și de prieteni venise în număr mare la datorie.

Romulus BALABAN

PAȘI ÎNAINTE ÎN FOTBALUL AFRICAN

Fotbalul constituie, neîndoios, cea mai mare pasiune sportivă a tineretului african. Acolo unde există o minge de fotbal, indiferent de mărime, sînt și zeci de copii, care se întrec în a o ajunge, ca apoi s-o manevreze spectaculos pe baza unei îndemînări native, ieșite din comun. Aceștia constituie viitorul fotbalului african.

Dar prezentul său? Vom încerca să schițăm un răspuns în urma celor constatate în recentul turneu al echipei de tineret, în Congo, Camerun, Gabon și Etiopia.

Măsurile organizatorice luate în ultimii ani, ca și faptul că legăturile internaționale au fost intensificate, nu puteau rămîne fără urmări pozitive. Înaintea noastră, de pildă, echipa sovietică Kairat din Alma Ata a jucat în Camerun și Gabon (1—1 și 0—1), după noi a evoluat în Congo (Kinshasa) Vasas Györ — fosta campioană a Ungariei — care a fost învinsă cu 5—3 de selecționata Congoului, iar formația franceză Angers a făcut 3—3 și 2—2 la Kinshasa, în compania aceluiași adversar. Federațiile africane fac eforturi mari să-și asigure serviciile unor antrenori străini reputați, și într-o oarecare măsură au reușit: **Collonna,** fostul portar al echipei naționale franceze, este antrenor în Camerun; **Westphal** (R.F. Germană) activează în Congo-Brazzaville; **Capelier** (Franța), fost la F.C. Toulouse, se află în Gabon, iar **Miluşevici** (Iugoslavia), fostul antrenor al echipei naționale la C.M. 1958, este angajat în Etiopia.

Un aport deosebit în ridicarea calitativă a fotbalului african îl au jucătorii africani care au evoluat în echipele profesioniste europene. Aceștia au fost rechemați în țările lor, ca de exemplu jucătorii congolezi din Belgia. Valoarea și experiența unor asemenea fotbaliști au impulsionat decisiv dezvoltarea tinerilor jucători africani și progresul jocului.

MARI CALITĂȚI FIZICE NATURALE

De altfel, din punct de vedere tehnic, datorită unor excepționale calități fizice (îndemînare, suplețe, viteză, detentă) unii fotbaliști africani au atins un nivel de invidiat, iar jocul lor devine și mai spectaculos prin alura lor atletică. Pentru aceștia, conducerea mingii, stopul, driblingul, fenta, nu mai prezintă nici un secret.

Cu toții doresc o afirmare internațională, mai ales că cei mai mari jucători ai globului, Pélé, Eusebio, Coluna sau Spencer sînt de culoare, și tinerii fotbaliști africani se mîndresc cu ei, dorind să le urmeze drumul, să-i copieze.

În țările Africii sînt evidente eforturile pe care le fac forurile sportive locale pentru dezvoltarea activității cu balonul rotund. Astfel, fiecare țară are organizat un campionat intern pe categorii de echipe. Unele, cum sînt Congo sau Gabon, au campionate pe localități, iar campionii orașelor respective se întîlnesc în turnee finale, desemnînd astfel campioana țării.

În Etiopia și Camerun există campionate naționale, cu cîte 12 echipe în prima categorie, iar pe plan local sînt organizate campionate pentru echipele de categorii inferioare.

Cele mai numeroase echipe sînt în Congo (Kinshasa) unde există 4 categorii de echipe. Liga I are 14 echipe, iar ligile II, III și IV au cîte două serii cu 12 sau 14 echipe fiecare.

DESPRE UNELE DIFICULTĂȚI

Totuși, lipsa cadrelor proprii de specialiști se face simțită în fotbalul african. Majoritatea echipelor de club nu au antrenori calificați, trebuind ca un jucător mai în vîrstă sau vreun amator să se ocupe de formarea și uneori de pregătirea echipei pentru jocuri.

De obicei, fiecare fotbalist se pregătește individual, participînd doar duminica la jocurile echipei, fiecare bazîndu-se pe calitățile tehnice și fizice proprii. Astfel se și explică unele din lacunele fotbaliștilor africani ca, de pildă, înclinația spre joc individualist și lipsa de organizare colectivă, neglijarea finalizării (nici nu au posibilități variate pentru a finaliza acțiunile de poartă), lovirea defectuoasă a mingii cu piciorul stîng etc.

Avînd însă calități native optime și o mare dragoste pentru fotbal, acești tineri pot suplini ușor lipsa de pregătire în colectiv, jucînd cu o ambiție rar întîlnită și cu o asemenea capacitate de efort încît, văzîndu-i, te întrebi cum pot alerga atîta.

Principalele terenuri, cele care găzduiesc meciuri internaționale și din prima categorie, sînt înzestrate cu instalații de nocturnă, astfel că se poate juca și la temperaturi moderate, familiare nouă, europenilor (la Addis Abeba nu există asemenea instalații pentru că seara este aci destul de răcoare, uneori temperatura coborînd pînă la + 2—3 grade, pe care localnicii nu o agrează).

Asistînd la unele jocuri de selecție ale copiilor, în deschiderea partidelor noastre, ne-am putut da seama de marea plăcere pe care o au acești copii de a juca cu mingi normale și cît de mult alergau după balon, numai pentru a-l avea puțin în posesia lor. Ei nu jucau decît desculți, în primul rînd pentru că echipamentul lipsea, și în al doilea rînd, pentru că numai la împlinirea vîrstei de 16 ani sînt luați în seamă de către cluburi, bineînțeles dacă întrunesc anumite calități tehnice și fizice.

LARGI PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE

Făcînd o trecere în revistă a valorii echipelor și fotbaliștilor pe care i-am întîlnit, sau a celor pe care i-am văzut în diferite partide, se poate afirma că fotbalul african se află în ascensiune, că datorită calităților native și dragostei tineretului pentru acest joc, poate să se afirme pe plan internațional. La aceasta va contribui decisiv formarea unor cadre tehnice autohtone, proces la care ajutorul dezinteresat din partea fotbalului avansat din Europa și America Latină poate să se facă simțit.

Din discuțiile avute cu conducerile federațiilor respective, am constatat că în Africa există interes pentru o mai strînsă legătură cu fotbalul românesc, de la care sînt convinși că pot avea un sprijin sincer și substanțial. Aceste foruri și-au exprimat dorința de a trimite echipe în România pentru a juca cu echipele noastre, din necesitatea de a-și clarifica mai bine ideile despre felul cum este organizată activitatea fotbalistică în țările europene și a-și putea aprecia propria valoare tehnică față de fotbalul european.

Delegația noastră a fost prima selecționată a unei țări europene care a poposit pe meleagurile țărilor africane Congo, Camerun și Gabon, ceea ce a adăugat un surplus la simpatia și prețuirea de care ne-am bucurat din partea gazdelor, pe timpul cît am fost oaspeții Africei.

FLOREA TANASESCU
secretar general al F. R. Fotbal